

Beleidsplan 2022 - 2026

passend onderwijs meer- en hoogbegaafde leerlingen

Albert Schweitzerschool Didam

Versie oktober 2022 – versienummer 0.1

Inhoudsopgave

1	Samenvatting	4
2	Schoolbeschrijving	5
	2.1 Aanleiding en noodzaak van beleid.....	5
	2.1.1 Aanleiding.....	5
	2.1.2 Noodzaak.....	5
	2.2 School- en /of onderzoeksgegevens.....	6
	2.3 Missie en visie.....	7
3	Onderwijs meer- en hoogbegaafde leerlingen	8
	3.1 Onze theoretische duiding van intelligentie versus hoogbegaafdheid.....	8
	3.1.1 Begrip intelligentie.....	8
	3.1.2 Begrip hoogbegaafdheid.....	9
	3.2 Beleidsdefinitie.....	12
	3.3 Doelgroep.....	12
	3.4 Doelstelling.....	13
	3.5 Resultaten.....	13
	3.6 Afbakening doelstelling.....	14
	3.7 Effecten onderwijsaanpassing.....	14
	3.8 SWOT beschrijving.....	14
	3.9 Omgeving en partners.....	15

4	Organisatie	16
4.1	Taken en bevoegdheden.....	16
4.2	Deskundigheid en professionalisering.....	16
5	Werkwijze - Uitvoering	18
5.1	Signaleren en selectienormen.....	18
5.2	Compacten, verrijken, verdiepen, verbreden,	19
5.3	Leerlijnen en leerdoelen onderwijsbeleid.....	20
5.3.1	Kerdoelen.....	20
5.3.2	Leerlijnen.....	20
5.3.3	Aanvullende verrijkende leerdoelen.....	20
5.4	Methodes, materialen en activiteiten.....	21
5.5	Differentiatie.....	22
5.6	Administratie-Rapport.....	23
6	Planning en financieel beleid	23
6.1	Tijdsplanning beleidsfases.....	23
7	Communicatie, voortgang en borging	23
7.1	Communicatie.....	23
7.2	Borging doorgaande leerlijn.....	24
7.3	Monitoren en evaluatie van het beleid.....	25

1 Samenvatting

In dit beleidsplan staat het beleid ten aanzien van passend onderwijs voor de meer- en hoogbegaafde leerlingen bij de Albert Schweitzerschool in Didam. In de afgelopen jaren is gebleken dat het noodzakelijk is om beter passend onderwijs te bieden aan meer-, hoogbegaafde leerlingen. Dit beleidsplan is voor de jaren 2022 - 2026.

In het kader van passend onderwijs is het nodig dat aan alle kinderen onderwijs wordt geboden om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Dit beleidsplan is bedoeld om het beleid voor meer- en hoogbegaafde leerlingen te verbeteren.

Wij willen alle meer- en hoogbegaafde kinderen zo vroeg mogelijk op het spoor komen. Ze uitdagen om hun talenten zo optimaal mogelijk in te zetten en te ontwikkelen, waardoor onderpresteren voorkomen wordt.

In deze periode van 4 jaar hebben wij onszelf de volgende doelen gesteld:

- We weten wie de meer en hoogbegaafde leerlingen zijn op onze school. Deze worden gesignaleerd in alle bouwen (onder-, midden- en bovenbouw).
- Er is een compacte leerlijn voor taal, spelling en rekenen. Leerlingen die hier behoefte aan hebben, gaan compacten. Alle leerkrachten handelen hiernaar.
- De plusklas biedt de plusleerlingen voldoende uitdaging om tot leren te komen.
- We hanteren een signaleringsinstrument welke we bij de start van de kleuter op onze school inzetten.
- De leerkrachten scholen zodat zij de leerlingen uit hun klas structureel de mogelijkheid bieden om te compacten, verdiepen en verbreden.
- Uitwerken van de plusklas.
 - We kennen van elke plusklasleerling de voortgang in de plusklas.
 - Rapportage plusklas (extra blad in rapport / portfolio)
 - Portfolio leerlingen
 - Optimalisering van de plusklas.
 - Parro-groep voor ouders van leerlingen uit de plusklas (ouderbetrokkenheid)
 - Voortgangsgesprekken plusklas met ouders, eigen leerkracht, plusklasleerkracht
 - Documentatie lesprogramma / lesdoelen plusklas.

De komende vier jaar zullen deze bovenstaande punten worden gerealiseerd. In dit document (voor leerkrachten te vinden in: gedeelde drive - Team - Schooldocumenten - MHB - Beleidsplan MHB) is altijd de actuele status te vinden.

2 Schoolbeschrijving

2.1 Aanleiding en noodzaak van beleid

2.1.1 Aanleiding

De laatste decennia wordt van basisscholen steeds meer verlangd dat aan alle kinderen een doorgaande ontwikkelingslijn wordt geboden, dat elke leerling een ononderbroken ontwikkeling doormaakt op zijn of haar niveau (SLO, 2013).

In het kader van passend onderwijs is het nodig dat aan alle kinderen onderwijs wordt geboden om zich optimaal te kunnen ontwikkelen. Dit beleidsplan is bedoeld om het beleid voor meer- en hoogbegaafde leerlingen te verbeteren.

Het onderwijs aan meer- en hoogbegaafde leerlingen hoort binnen de basisondersteuning, het basisaanbod van een school. Het plan is bedoeld voor de leerkrachten van de Albert Schweitzerschool en voor alle belanghebbenden (ouders, kinderen en geïnteresseerden). Dit beleidsplan geeft weer hoe we het onderwijs en de begeleiding vorm willen geven. We verwoorden hierin onze visie, wat we verstaan onder de diverse niveaus van begaafdheid en welke criteria we hanteren. Vervolgens beschrijven we welke organisatievormen, welke middelen en werkwijzen hierbij passend zijn. Tenslotte leggen we vast wie welke verantwoordelijkheid draagt voor beleid en uitvoering. Er zal begeleiding, controle en evaluatie nodig zijn om de aanpak te borgen. Dit alles dient te passen in de algemene doelstelling van de Albert Schweitzerschool. De huidige situatie, setting en leerlingpopulatie vormt hierbij het uitgangspunt.

2.1.2 Noodzaak

De missie van de 'Albert Schweitzerschool' zegt het al: 'Jouw talent doet er toe'. Voor ons betekent dat dat ieder kind er mag zijn met zijn/haar eigen unieke gaven en talenten en dat ieder kind gezien wordt. Alle leerlingen moeten een plek krijgen op een school die past bij hun kwaliteiten en hun mogelijkheden.

In Nederland hebben we ons vele jaren ingezet om kinderen met een *leerachterstand*, zo veel mogelijk passende ondersteuning te geven om zich te kunnen ontwikkelen. Vanuit het potentieel van het kind wordt er alles aan gedaan om het kind te laten groeien, te laten ontwikkelen. Waarom lijken deze inspanningen dan minder vanzelfsprekend voor leerlingen die een (flinke) *leervoorsprong* hebben? De indruk bestaat dat zij zich wel redden. Maar ook deze doelgroep ontwikkelt zich niet of onvoldoende, wanneer er geen aanpassingen voor hen zijn in het onderwijs. Zij kunnen nu niet vanuit hun potentieel leren, groeien en ontwikkelen! Indien er geen aanpassingen gedaan worden in het onderwijs dat aan deze doelgroep aangeboden wordt, vindt er zeer waarschijnlijk regressie plaats in plaats van progressie. Het gevolg kan zijn: onderpresteren, zelfs een heel leven lang.

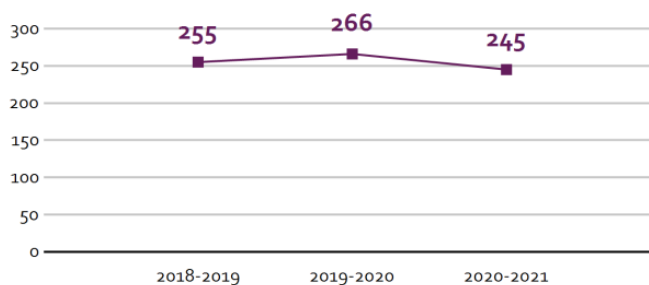
Binnen dit beleidsplan willen we de lijnen uitzetten om de benodigde kennis en vaardigheden van leerkrachten en het onderwijsaanbod te verbeteren, zodat onze meerbegaafde leerlingen binnen onze school passend onderwijs kunnen krijgen en hun potentieel kunnen ontwikkelen.

2.2 School- en /of onderzoeksgegevens

Onze school is aangesloten bij Samenwerkingsverband De Liemers PO. Wat betreft het leerlingenaantal zien we een stijging vanaf schooljaar 2015-2016. Het afgelopen schooljaar is een kleine daling opgetreden in verband met een afname van het aantal kinderen in Didam.

Aantal leerlingen

Aantal leerlingen in 2020-2021

Hieronder kunt u lezen welke schooladviezen leerlingen van de Albert Schweitzerschool in het schooljaar 2019-2020 gekregen hebben.

Welke schooladviezen heeft de school aan de leerlingen gegeven in 2019-2020?

Schooladvies	Percentage leerlingen
vmbo-b	6,8%
vmbo-b / vmbo-k	2,3%
vmbo-k	9,1%
vmbo-(g)t	22,7%
vmbo-(g)t / havo	6,8%
havo	27,3%
havo / vwo	9,1%
vwo	13,6%
onbekend	2,3%

In dit schema leest u het percentage van de verwijzingen naar het VO van het schooljaar 2016/2017 tot aan 2020/2021.

Verwijzingen VO in procenten

	2016-2017	2017-2018	2018-2019	2019-2020	2020-2021	2021-2022
Praktijk onderwijs			4	0	3	
VMBO-B	5	4	12	7	3	
VMBO-K	17	11	19	11	35	
VMBO-GT	39	28	19	23	26	
HAVO	35	25	27	34	19	
HAVO/VWO				9	7	
VWO	4	29	19	14	7	
Anders		3		2		

Uit deze schoolgegevens kunnen we concluderen dat ongeveer 30 tot 50 % van de leerlingen van de Albert Schweitzerschool per leerjaar uitstromen op Havo//VWO niveau. Dit is onze doelgroep meer- en hoogbegaafde kinderen. We gaan dit beleid inzetten op deze leerlingen.

2.3 Missie en visie

Missie

‘Jouw talent doet er toe’. Voor ons betekent dat dat ieder kind er mag zijn met zijn eigen unieke gaven en talenten en dat ieder kind gezien wordt.

Wij willen alle meer- en hoogbegaafde kinderen zo vroeg mogelijk op het spoor komen. Ze uitdagen om hun talenten zo optimaal mogelijk in te zetten en te ontwikkelen, waardoor onderpresteren voorkomen wordt.

Visie

De kaders waarbinnen wij onze missie waarborgen:

- Jezelf ontwikkelen door volop te spelen en te leren. Op een kleinschalige school waar rust, structuur, veiligheid, verantwoordelijkheid, vertrouwen en samenwerking is.
- Wij willen alle leerlingen op de Albert Schweitzerschool een plek bieden waar ze zich thuis voelen, lekker in hun vel zitten, goed presteren en een aanbod krijgen waarmee ze uitgedaagd worden, leren leren en leren denken.
- Voor ieder kind kan het resultaat verschillend zijn, maar het proces ernaar toe is belangrijk. Sommige kinderen hebben daarbij extra ondersteuning nodig, andere kinderen hebben juist extra uitdaging nodig en soms moeten ze daarin begeleid worden. Kinderen moeten leren zich ergens voor in te spannen, om te gaan met tegenslag en het resultaat kunnen ‘vieren’.

3 Onderwijs meer- en hoogbegaafde leerlingen

3.1 Onze theoretische duiding van intelligentie versus hoogbegaafdheid

3.1.1 Begrip intelligentie

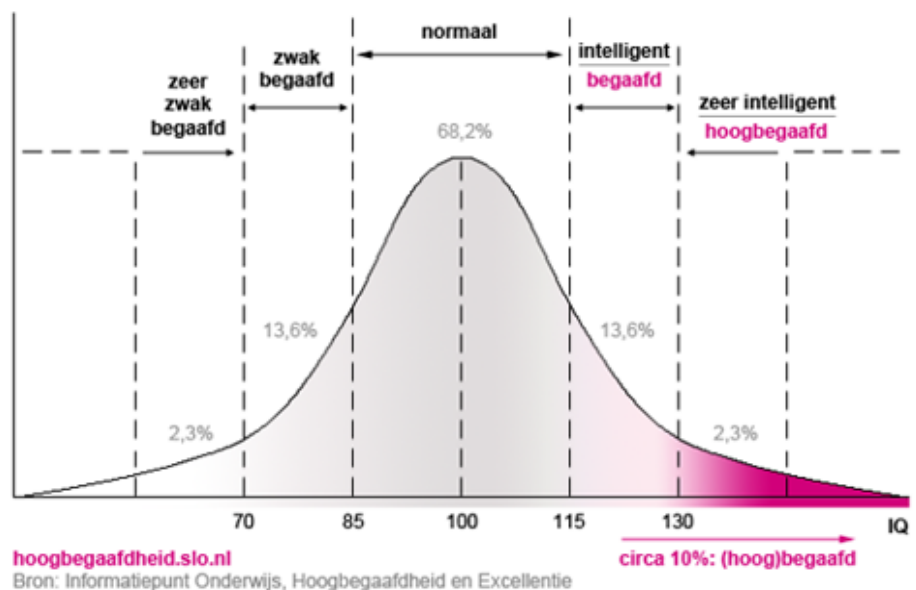
Intelligentie is het vermogen hebben om je verstand te gebruiken. Je hebt de vaardigheid om goed problemen op te kunnen lossen, goed te kunnen leren en/of veel te weten. Dit wil niet zeggen dat je met een hoge intelligentie ook direct hoogbegaafd bent. Hoogbegaafd is vooral een samenspel tussen intelligentie en 'zijnskenmerken'.

David Wechsler (Amerikaanse psycholoog) ontwikkelde de Wechsler intelligentietesten. Deze testen worden in Nederland veel gebruikt. Voor volwassenen is er de test WAIS en voor kinderen de test WISC. Ook de Rakit is een veel gebruikte test. Op onze school maken we gebruik van de WISC.

Het intelligentiequotiënt (IQ) wordt als volgt berekend. $IQ = (\text{mentale leeftijd} : \text{werkelijke leeftijd}) \times 100$

De werkelijke leeftijd is het aantal levensjaren van een kind vanaf geboorte. De mentale leeftijd geeft aan op welk ontwikkelingsniveau het kind zit in vergelijking met andere kinderen. Een kind van 11 jaar kan een score hebben gehaald op de intelligentietest die past bij een kind van 16 jaar. Een kind met een mentale leeftijd van 16 jaar en een werkelijke leeftijd van 11 jaar heeft een IQ van 145.

Als je een grote groep mensen zou onderzoeken op het IQ dan krijg je onderstaand beeld te zien in de zogenoemde Bell Curve. De Bell Curve geeft de normaal verdeling weer van de menselijke intelligentie.

De getoonde Bell Curve heeft een de vorm van een klok. De top is te vinden bij een IQ van 100: de meeste mensen hebben een IQ rond het gemiddelde. De uiteindes van de klok zijn laag: er zijn veel minder mensen te vinden met een uitzonderlijk laag of uitzonderlijk hoog IQ.

Van alle mensen zijn 2,3% zeer begaafd met een IQ van 130 of hoger.

Op scholen zijn gemiddeld 16% van de kinderen bovengemiddeld of zeer hoog intelligent: 13,6% bovengemiddeld en 2,3% zeer hoog intelligent.

3.1.2 Begrip hoogbegaafdheid

Begaafde leerlingen kenmerken zich onder andere door:

1. Hoge intelligentie
2. Vroege ontwikkeling
3. Uitblinken op één of meerdere gebieden
4. Gemakkelijk kunnen leren
5. Goed leggen van causale verbanden
6. Het makkelijk kunnen analyseren van problemen
7. Het maken van grote denksprongen
8. Voorkeur voor abstractie
9. Hoge mate van zelfstandigheid
10. Brede of juist specifieke interesse / hoge motivatie / veel energie
11. Creatief / origineel / vindingrijk
12. Perfectionistisch
13. Apart gevoel voor humor
14. Hoge mate van concentratie

Met betrekking tot de meer- en hoogbegaafden gaan we ervan uit dat er meerdere factoren van invloed zijn op de ontwikkeling van meer- en hoogbegaafdheid. Eén van die factoren is de school en het schoolprogramma. De werkdefinitie die wij hanteren is die van het SLO en komt overeen met de belangrijkste aspecten van de theorieën van Renzulli-Mönks en Tessa Kieboom.

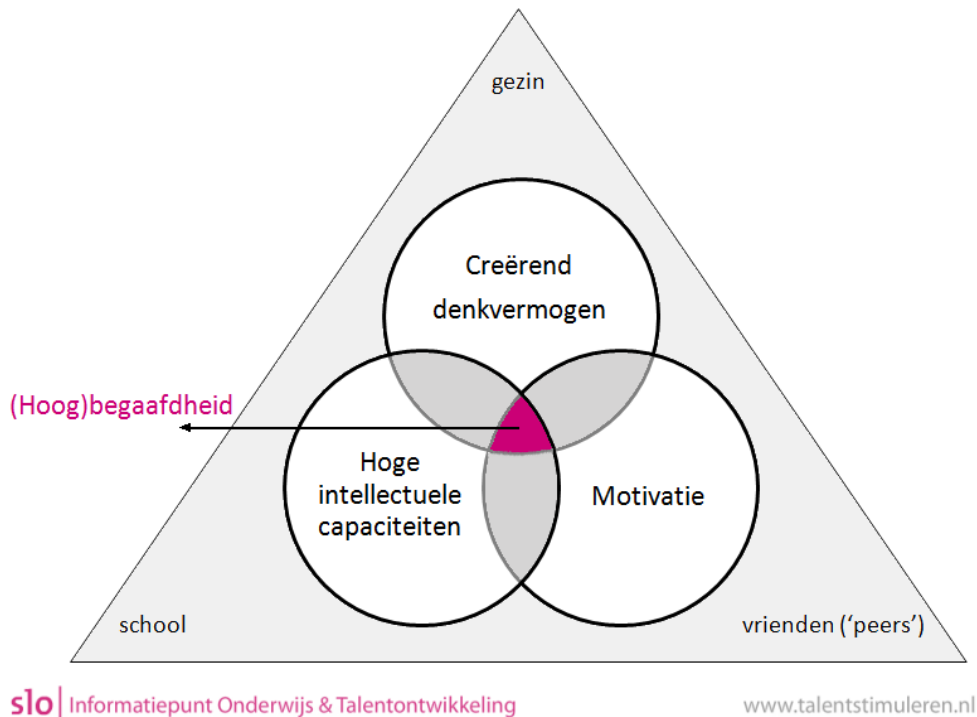
Model Renzulli-Mönks (model 1):

De Amerikaanse psycholoog Joseph Renzulli definieerde hoogbegaafdheid als de interactie tussen drie aanlegfactoren: een hoge intelligentie, een hoge taakgerichtheid (motivatie en focus tot een taak) en een hoog niveau van creativiteit. Onder creativiteit moeten we verstaan: het kunnen bedenken van originele oplossingen, vindingrijkheid, probleemoplossend vermogen. De Duits-Nederlandse ontwikkelingspsycholoog Franz Josef Mönks ging voort op het model van Renzulli, maar plaatste de drie aanlegfactoren in een bredere context. Hij plaatste de aanlegfactoren in de omgeving. De leerling heeft een passende omgeving nodig om de aanleg tot ontwikkeling te laten komen. Om te spreken van zichtbare hoogbegaafdheid moeten:

1. de drie aanlegfactoren aanwezig zijn: hoge intelligentie, taakgerichtheid en creativiteit.
2. de drie aanlegfactoren interacteren (zie de overlap van de cirkels in het model), doordat:
3. er een stimulerende gunstige omgeving is vanuit school, gezin en peers

(ontwikkelingsgelijken).

Model 1: triadisch interdependentiemodel Renzulli / Mönks

Uit literatuur en onderzoek blijkt echter dat hoogbegaafde kinderen naast hun cognitie ook een hoge mate van gevoeligheden kennen. Hier worden termen aangegeven als: hoogsensitief, hooggevoelig en overexcitabiliteiten. De term overexcitabiliteiten komt van de Poolse psychiater/psycholoog Dabrowski. Hij onderbouwde zijn kijk op begaafdheid op 5 gevoelsaspecten, waarvan 3 overexcitabiliteiten in bovengemiddelde mate aanwezig zijn bij hoogbegaafde personen namelijk:

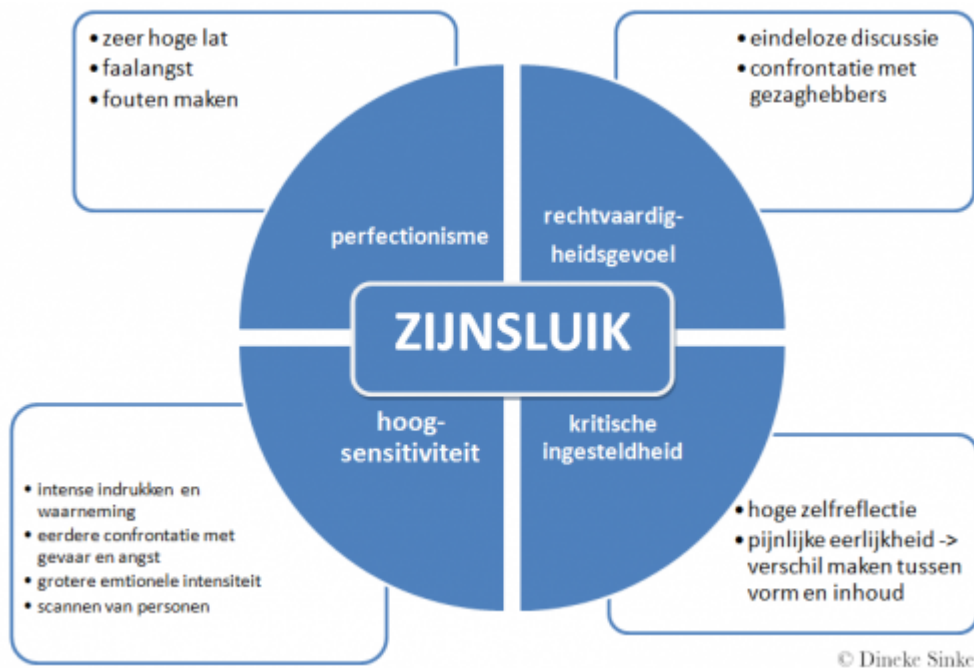
- * de emotionele gevoeligheid (inlevingsvermogen),
- * de intellectuele gevoeligheid (leerhonger, willen weten)
- * de verbeeldingskracht (fantasie, creativiteit).
- * de zintuigelijke gevoeligheid (intense beleving zintuigelijke prikkels)
- * de psychomotorische gevoeligheid (hoog energieniveau)

Model Tessa Kieboom (model 2):

De hoge mate van gevoeligheden zie je duidelijk in het volgende model van Tessa Kieboom. Tessa Kieboom beschrijft hoogbegaafdheid met behulp van twee luiken. Zij noemt dit het cognitieve luik (het denken) en het zijnsluik (het voelen). Elk luik vertegenwoordigt een aantal eigenschappen die behoren tot het begrip hoogbegaafdheid. In het cognitieve deel noemt zij dezelfde eigenschappen als Renzulli en Mönks: een hoge intelligentie, creativiteit en taakgerichtheid. Deze eigenschappen samen leiden tot leerhonger. Zij voegt er echter het zijnsluik toe die bestaat uit een aantal andere eigenschappen. In het zijnsluik noemt zij de volgende aanvullende eigenschappen:

- * perfectionisme
- * een groot rechtvaardigheidsgevoel
- * een kritische instelling
- * een hoge mate van gevoeligheid

Deze eigenschappen leiden tot een gevoel van 'anders zijn'. Dinke Sinke heeft het onderdeel 'zijnsluik' van Tessa Kieboom in een overzicht geplaatst.

Conclusie:

Voor de theoretische aanduiding van het begrip hoogbegaafdheid sluiten wij ons aan bij de volgende bevindingen uit de literatuur en onderzoek:

- De drie aanlegfactoren moeten aanwezig zijn: een hoge intelligentie, een hoge taakgerichtheid (motivatie en focus tot een taak) en een hoog niveau van creativiteit.
- De drie aanlegfactoren moeten elkaar overlappen (zie model Renzulli/Mönks)
- Daarbij is een stimulerende omgeving nodig vanuit school, peers en ook vanuit het gezin.
- Ook is er sprake van een aantal andere eigenschappen, namelijk: een groot rechtvaardigheidsgevoel, hoge mate van gevoeligheid, perfectionisme, een kritische instelling, gedrevenheid, nieuwsgierigheid en autonomie.

Bovendien beseffen we ons dat je hoogbegaafd gedrag niet altijd kunt zien. Je ziet bepaalde mensen met kenmerken, op bepaalde momenten (maar niet alle momenten) en in bepaalde gebieden (niet alle gebieden).

3.2 Beleidsdefinitie

- Naam beleidsplan: Beleidsplan passend onderwijs meer- en hoogbegaafde leerlingen
- Beleidsperiode: 2022- 2026
- Relaties met andere projecten die opgenomen zijn in ons schoolplan: Executieve functies, coöperatief leren,

3.3 Doelgroep

De Albert Schweitzerschool richt zich met dit beleidsplan op meer- en hoogbegaafde leerlingen die behoefte hebben aan een aangepast leerstofaanbod, omdat het reguliere leerstofaanbod hen te weinig uitdaging biedt. Ieder heeft zijn eigen kwaliteiten, soms met een gelijkmatig profiel, soms met bijzondere kenmerken.

Doelgroepbeschrijving:

- Hoogbegaafd. Deze leerlingen hebben een IQ boven de 130 en beschikken ook nog over een aantal specifieke persoonskenmerken;
- Begaafd. Deze leerlingen hebben een IQ tussen de 115 en de 130. Daarnaast beschikken ze over een aantal specifieke persoonskenmerken, echter minder sterk dan hoogbegaafden;
- Intelligent. Deze leerlingen hebben een IQ tussen de 115 en de 130;
- Ontwikkelingsvoorsprong. Bij kleuters kun je nog niet spreken van hoogbegaafdheid, omdat kleuters zich sprongsgewijs ontwikkelen. Een kleuter kan dus een tijdelijke voorsprong hebben. Daarom wordt de term ontwikkelingsvoorsprong gebruikt. Het kan ook een indicatie zijn voor een structurele snelle vooruitgang;
- Talent op één gebied. Deze leerlingen hebben op één gebied behoefte aan een uitdagend onderwijsaanbod;
- Kinderen met een didactische voorsprong van een jaar.

Om te bepalen of een kind tot de doelgroep behoort wordt gekeken naar de toetsresultaten (zowel LVS als methodegebonden), naar het functioneren van het kind zelf, naar informatie die we van ouders krijgen en in specifieke gevallen naar een IQ-test. Voor de doelgroepleerlingen, waarbij sprake is van specifieke problematiek (zoals o.a. faalangst, sociaal-emotionele problematiek, onderpresteren) of leerproblemen (zoals o.a. dyslexie, ADHD, PDD-NOS en een disharmonisch ontwikkelingsprofiel) wordt individueel bekeken welke aanpassingen noodzakelijk zijn, eventueel in overleg met een externe deskundige..

3.4 Doelstelling

De doelstelling van de Albert Schweitzerschool van het schoolbeleid MHB in de periode 2022-2026 is:

Het weten wie de meer- en hoogbegaafde kinderen op onze school zijn en het bieden van een doorgaande, compacte en verdiepende leerlijn voor deze leerlingen, zowel in de klas als buiten de klas.

We richten ons dus op de basisondersteuning. Deze moet goed in orde zijn.

De algemene richtlijnen van de basisondersteuning zijn:

- Er is beleid over passend onderwijs voor (hoog)begaafde leerlingen inclusief visie, invulling begrip meerbegaafdheid, doelstelling, beoogde resultaten, benoeming doelgroep, professionaliseringsplan en begroting.
- Structurele signalering in de hele school.
- Er zijn aanvullend op de kerndoelen ook verrijgingsdoelen geformuleerd (denk aan inhoudelijke en vaardigheidsdoelen).
- Voor minimaal 2 domeinen wordt structureel de lesstof compact aangeboden: minimaal compacten tot 60% en dus 40% schrappen.
- De vrijgekomen tijd na compacten wordt structureel aangevuld met passende verrijkingsstof op basis van de geformuleerde verrijgingsdoelen.
- Het verrijkingsmateriaal sluit aan bij de leerdoelen en onderwijsbehoeftes van meerbegaafde leerlingen.
- Differentiatie is zichtbaar in het rooster (weektaak), leerdoelen en instructie voor de onder-, midden- en bovenbouw meerbegaafde leerlingen.

De bovenstaande basisondersteuning wordt in elke klas door elke leerkracht gegeven: iedere meerbegaafde leerling krijgt in alle leerjaren minimaal de basisondersteuning, onafhankelijk van de leerkracht bij wie de leerling in de groep zit.

3.5 Resultaten

De resultaten die nodig zijn om de doelstelling van ons beleid te bereiken:

- We weten ieder jaar welke leerlingen meer- en hoogbegaafd zijn. Dit wordt structureel gesignaleerd in de onder-, midden- en bovenbouw.
- Alle leerkrachten zijn bekwaam in het signaleren van deze doelgroep en kunnen een compact regulier onderwijsprogramma aanbieden in rekenen en taal/spelling alsmede het aanbieden van een verdiepend leerprogramma op deze basisvakken.
- Er is een doorgaande compacte 1e leerlijn (40% overbodige oefening en herhaling schrappen) voor het verplichte leergebied rekenen/wiskunde.
- Er is een doorgaande compacte 1e leerlijn (40% overbodige oefening en herhaling schrappen) voor het verplichte leergebied taal/spelling.

3.6 Afbakening doelstelling

Er zullen wellicht een aantal mogelijke verwachtingen zijn bij het lezen van de hoofddoelstelling. Door af te bakenen, scheppen we helderheid. Vandaar een opsomming van wat we niet gaan doen:

- Er komen geen extra handen in de klas voor deze kinderen.
- De basisstof moet beheerst worden.
- Er wordt geen fulltime HB onderwijs gegeven op onze school.
- De HB-specialist voert geen gesprekken met ouders (dit ligt wel op onze wensenlijst wanneer we verder zijn in het proces).

3.7 Effecten onderwijsaanpassing

De mogelijke, indirecte effecten van dit beleid (op school of juist buiten school) kunnen wellicht gevolgen hebben voor de toekomst van de leerling. We streven er naar dat er minder uitval is van leerlingen in het voortgezet onderwijs. Ook streven we naar minder leerlingen die afzakken naar een lager niveau. Verder willen we vooral bereiken dat alle leerlingen leren leren op onze school.

3.8 SWOT beschrijving

Het realiseren van het beleid is afhankelijk van:

- Ø Voldoende leerlingen die geselecteerd kunnen worden voor de plusklas.
- Ø Een uitdagende leeromgeving
- Ø Voldoende financiële middelen

De volgende interne sterktes van school kunnen een positieve invloed hebben op het realiseren van het beleid:

- Ø Financieel gezond
- Ø Ruimte in de school voor een eigen plusklaslokaal
- Ø Betrokken team
- Ø Fijne sfeer

De volgende interne zwaktes van school kunnen een negatieve invloed hebben op het realiseren van het beleid:

- Ø Onvoldoende vakkennis
- Ø Niet los durven laten

Ø Geen urgentiebesef

De volgende externe kansen buiten de school kunnen een positieve invloed hebben op het realiseren van het beleid:

Ø Trend 21th Century Skills volgen

Ø Inspelen op technologische ontwikkelingen

De volgende externe bedreigingen buiten de school kunnen een negatieve invloed hebben op het realiseren van het beleid:

Ø Concurrentie van andere scholen

Ø Veranderingen in de wijk

Conclusie

Na het schrijven van deze SWOT-analyse ben ik tot de conclusie gekomen dat we als team goed op weg zijn. We hebben een betrokken team die allen bereid zijn om deze begaafde leerlingen het onderwijs te geven wat zij verdienen. De wil is er bij alle collega's, maar er is nog angst voor het loslaten en stress over hoe het gaat in de klassen. We gaan gefaseerd aan de slag met het werken op niveau voor deze leerlingen. Daarbij denken we aan: compacten van het reguliere werk, verbreden op dezelfde en andere vakgebieden, werken aan de plusklasopdrachten in de klas, kindgesprekken, observaties HB leerkracht, en eventueel ook gesprekken met ouders, leerkracht en HB leerkracht.

3.9 Omgeving en partners

De Albert Schweitzerschool is een éénpitter. Het bestuur is zeer betrokken en juicht deze onderwijsontwikkeling van harte toe. In de omgeving is er een zeer actief Samenwerkingsverband. Dat is SWV de Liemers. Er zijn jaarlijks verschillende overlegmomenten waarbij we van elkaar kunnen leren en wellicht ook gebruik kunnen maken van elkaar. Er wordt gesproken over een overkoepelende XL-groep. Daar zouden kinderen van verschillende scholen uit de gemeente Montferland voor in aanmerking kunnen komen.

4 Organisatie

4.1 Taken en bevoegdheden

Groepsleerkracht:

Groepssignalering, invullen formulieren van uit signaleringsinstrument, signaleren van vermoedelijk mhb-leerlingen binnen de groep die niet uit het signaleringsinstrument naar voren komen. Compacten van de leerlijnen, verdieping/verrijking aanbieden. Gesprekjes mhb-leerlingen om o.a. interesse te achterhalen. Ouders informeren/oudergesprekken, IB-er informeren over mhb-leerlingen. In de overdracht mhb-leerlingen bespreken.

Plusklasleerkracht:

De HB-specialist op onze school is Femke Kersbergen. Zij runt de Plusklas op de dinsdagen en zij is het aanspreekpunt voor het team als het gaat om meer- en hoogbegaafdheid. Haar taken zijn als volgt: draaien van/ lesgeven aan de plusklas, ondersteunen van reguliere leerkrachten door mee te denken en te adviseren, organiseren van lessen, het maken en geven van vervolgoopdrachten voor in de klas, passende leerstof bekijken/ontwikkelen. Leerlijnen verwerken in de opdracht. Evaluatie opzetten met leerlingen en leerlingen coachen.

Directeur:

De directeur beheert de financiën, is de bewaker op het gebied van borging van het beleid, organiseert eventuele teamscholing (MT-overleg).

Intern begeleider:

De intern begeleider regelt doorverwijzing als er een onderzoek nodig is, zorgt ervoor dat tijdens groepsbesprekingen de hb-leerlingen specifiek besproken worden, ondersteunt bij doorverwijzing (plusklas) of versnellen, sluit waar nodig aan bij oudergesprekken, is het aanspreekpunt voor leerkracht/plusklasleerkracht.

4.2 Deskundigheid en professionalisering

Het team heeft (afhankelijk van de persoon) matige tot voldoende kennis en vaardigheden in het begeleiden van MHB-leerlingen. We streven er naar om het deskundigheidsniveau van alle leerkrachten te verhogen. Het deskundigheidsniveau van het hele team moet voldoende tot ruim voldoende zijn om het beleid succesvol te laten zijn. Daarvoor zal er teambrede scholing nodig zijn. Dit staat op de planning voor de komende jaren. Binnen ons beleidsplan richten wij ons op de volgende professionaliseringsthema's:

1. Signaleren
2. Compacten
3. Verrijken
4. Executieve functies
5. Mindset
6. Sensitiviteit

De professionalisering wordt hieronder overzichtelijk weergegeven.

Schooljaar	Thema	Vorm	Voor wie
2023 - 2024	Signaleren	Studiedag X in 2023 Studiedag(deel) M1-1 Inzicht in signaleren	Schoolteam
		Studiedagdeel Scholing DHH	Schoolteam
2023 - 2024	Compacten Verrijken	Studiedag X in 2024 Studiedag(deel) M2-1A en M2-1B Doelgericht leren en doorgaande leerlijn voor hoogbegaafde leerlingen	Schoolteam
2024- 2025	Executieve functies	Nog nader te bepalen	Schoolteam
2025 - 2026	Mindset	Nog nader te bepalen	Schoolteam
	Sensitiviteit	Nog nader te bepalen	

Het scholingstraject voor de komende jaren is voor het gehele schoolteam. Het programma bestaat uit contactonderwijs. Informatie over dit programma is na te vragen bij de intern begeleider en/of MHB specialisten.

5 Werkwijze - Uitvoering

5.1 Signaleren en selectienormen

Werkwijze signaleren

Voor het signaleren van de doelgroep wordt gebruik gemaakt van de verschillende informatiebronnen namelijk:

- Ø Signaleringsinstrument DHH.
- Ø Cito scores en methodegebonden toetsen (de leerlingen moeten aangeboden lesstof kunnen missen).
- Ø Observaties van de leerkracht.
- Ø Informatie verkregen uit kindgesprek met het kind

Selectienormen voor aannamebeleid

Voor het selecteren van de doelgroep wordt gebruikt gemaakt van (een aantal van) de volgende normen:

- Ø De leerling beheerst de stof van de basisvakken en scoort 80% goed op de methodetoetsen
- Ø De leerling voldoet voor ten minste 60% aan HB-kenmerken uit alle bronnen
- Ø De leerling moet gemotiveerd zijn voor / heeft behoefte aan uitdaging die in de klas niet kunt bieden
- Ø Cito scores van I of II op rekenen en begrijpend lezen
- Ø De executieve functies (planning/organisatie, taakinitiatie, metacognitie / zelfmonitoring) moeten bij de leerling in potentie aanwezig zijn.

5.2 Compacten, verrijken, verdiepen, verbreden.

5.2.2 Compacten

Onder compacten verstaan wij het schrappen van overbodige oefening en herhaling van de standaard lessen/opdrachten die aangeboden worden in de groep. Compacten we niet dan wordt het eigen leertempo van het kind verlaagd en geremd. Dit heeft gevolgen. Het remmen van het schoolkind en het geen erkenning geven voor zijn mogelijkheden kan afname van ijver en taakgerichtheid laten zien, toename van minderwaardigheidsgevoelens, een laag zelfbeeld, afname van motivatie en een verstoorde aandacht huishouding.

We compacten, omdat:

- De motivatie toeneemt, omdat het kind door mag ontwikkelen in eigen tempo wat leidt tot nieuwsgierigheid, flow, in controle zijn.
- Het goed is voor emotioneel, psychologisch en fysiek welbevinden.
- Karaktereigenschappen om te presteren naar vermogen zich ontwikkelen.

Onze beleidskeuze:

We kiezen ervoor om een 1e compacte leerlijn aan te bieden voor rekenen, taal en spelling. Een 1e compacte leerlijn betekent dat er 40% wordt geschrapt uit de (overbodige) oefening en herhaling.

5.2.3 Verrijken, verdiepen en verbreden

Verrijken van het reguliere curriculum betekent dat je gaat verdiepen en/of verbreden. Het verschil tussen verdiepen en verbreden wordt hieronder neergezet.

Onder verdiepen verstaan wij het verdiepen van de kennis door op de verschillende vakgebieden binnen het bestaande PO curriculum pluswerk aan te bieden. Voorbeelden hiervoor zijn een pluswerkboek van rekenen, rekenverrijking op de Snappet, plusbladen van taal etc. Andere leerlingen op een basisschool krijgen dit leergebied ook: alleen niet verdiepend.

Als je gaat verrijken door nieuwe leergebieden toe te voegen aan het curriculum, dan verbreed je het curriculum van de hoogbegaafde leerling. Dit kan bijvoorbeeld betekenen dat we de leerling het leergebied Spaans aanbieden. Andere leerlingen op een basisschool krijgen dit leergebied niet.

Verbreiding kan ook vakoverschrijdend zijn. Dan werken de kinderen projectmatig aan een groter project.. Ze doen zelfonderzoek, formuleren hun eigen onderzoeksvraag en leren dit te presenteren op verschillende manieren.

Tijdens de groepsbesprekingen wordt (sowieso 2x per jaar) besproken welke kinderen waarvoor in aanmerking komen. Dit wordt per kind afzonderlijk bekeken. Er wordt gekeken wat het meest passend is bij het kind.

Onze beleidskeuzes in deze zijn:

- Voor de meer/hoogbegaafde leerlingen wordt een compact en verdiepend curriculum aangeboden bestaande uit: een compact regulier curriculum op de verplichte leergebieden/kerndoelen, verdiept curriculum rekenen/wiskunde, verdiept curriculum taal en

spelling.

- Het verrijken vindt plaats binnen de groep. Op individueel niveau kan gekeken worden naar verrijken buiten de groep (door deel te nemen aan de plusklas).

5.3 Leerlijnen en leerdoelen onderwijsbeleid

5.3.1 Kerndoelen

De kerndoelen zijn overeenkomstig als alle andere leerlingen en te vinden op:

<http://tule.slo.nl/>

5.3.2 Leerlijnen

Op basis van onze doelstelling, basisondersteuning bieden, willen we de volgende resultaten gaan bereiken ten aanzien van de leerlijnen:

- Er is een doorgaande compacte 1e leerlijn (40% overbodige oefening en herhalingschrappen) voor het verplichte leergebied rekenen/wiskunde.
- Er is een doorgaande compacte 1e leerlijn 40% overbodige oefening en herhaling schrappen) voor het verplichte leergebied taal (NL)/spelling.
- Er is een doorgaande verdiepende 1e leerlijn voor het leergebied rekenen/wiskunde.
- Er is een doorgaande verdiepende 1e leerlijn voor het leergebied taal (NL).

Deze leerlijnen worden ontwikkeld en geïmplementeerd gedurende de beleidsperiode.

NB. Er wordt door de leerkracht wel in de gaten gehouden dat de juiste strategieën worden toegepast.

5.3.3 Aanvullende verrijkende leerdoelen

Naast de kerndoelen die voor alle leerlingen gelden, zijn er ook leerdoelen binnen het curriculum voor het verrijkende deel. We kiezen ervoor om in principe te verdiepen: verrijkingsopdrachten binnen de reguliere leergebieden PO (domeinen). We onderzoeken gedurende de beleidsperiode ook waar we mogelijk kunnen verbreden: verrijkingsopdrachten buiten de reguliere leergebieden van het PO, dus andere leergebieden.

Onze aandacht ligt bij het:

- Ontwikkelen van executieve vaardigheden
- Hogere orde denkvaardigheden van BLOOM (analyseren, evalueren, creëren)
- Onderzoeksvaardigheden ontwikkelen. (praktisch, analytisch, kritisch en creatief denken)
- Ontwikkelen van een growth mindset (Leerkuil)

Andere doelen waarom we compacten en verrijken zijn:

- Behoud van e/o ontwikkelen van leermotivatie
- Samenwerken met gelijkgestemden
- Leren open staan voor uitdagingen
- Mogen leren op eigen niveau en eigen tempo

5.4 Methodes, materialen en activiteiten

Materiaal	Ondersteunt welk leerdoel	Waar te vinden
Acadin	Ontwikkelen van executieve vaardigheden Hogere orde denkvaardigheden Onderzoeksvaardigheden ontwikkelen	Schoolaccount, online
Briljant	Ontwikkelen van executieve vaardigheden Hogere orde denkvaardigheden Onderzoeksvaardigheden ontwikkelen	Schoolaccount, online
Rekenmeesters	Behouden van leermotivatie Mogen leren op eigen niveau en eigen tempo Leren open staan voor uitdagingen	Kast kamer IB
Denkwerk	Behouden van leermotivatie Mogen leren op eigen niveau en eigen tempo Leren open staan voor uitdagingen	Kast kamer IB
Kien	Behouden van leermotivatie Mogen leren op eigen niveau en eigen tempo Leren open staan voor uitdagingen	In de klassen van het juiste leerjaar
Denken over taal	Behouden van leermotivatie Mogen leren op eigen niveau en eigen tempo Leren open staan voor uitdagingen	Kast kamer IB
Denken over getallen	Behouden van leermotivatie Mogen leren op eigen niveau en eigen tempo	Kast kamer IB

	Leren open staan voor uitdagingen	
Rekenverrijking	Behouden van leermotivatie Mogen leren op eigen niveau en eigen tempo Leren open staan voor uitdagingen Ontwikkelen van executieve vaardigheden	Snappet, online
Wiskunde PO	Behouden van leermotivatie Mogen leren op eigen niveau en eigen tempo Leren open staan voor uitdagingen Ontwikkelen van executieve vaardigheden	Snappet, online

5.5 Differentiatie

Differentiatie in curriculum

Er is differentiatie in het curriculum, omdat de leerlingen uit de doelgroep van dit beleid een ander curriculum aangeboden krijgen: een compact en verrijkt curriculum. Dit is niet vrijblijvend: zowel het reguliere als het verrijkende aanbod is noodzakelijk voor de benodigde kennis en vaardigheden om een goede doorgang te vinden van PO naar VO op eigen niveau.

Differentiatie in leerdoelen

Alle kerndoelen gelden voor alle leerlingen. Dit geldt niet voor de verrijkende leerdoelen in de verrijkingsoopdrachten: die gelden niet allemaal voor alle leerlingen. Voor elke leerling die in aanmerking komt voor een compacte en verrijkte leerlijn, zal individueel gekeken worden welke verrijkende leerdoelen begeleidt gaan worden. Er wordt dus gekozen uit één of meerdere leerdoelen en daarmee vindt dus differentiatie plaats in de leerdoelen:

- A. Executieve functies
- B. Mindset
- C. Hogere orde denkvaardigheden

Differentiatie in instructie

We differentiëren in de instructie: voor de leerlingen binnen de doelgroep van dit beleid is een aangepaste verkorte instructie beschikbaar. Sommige kinderen in de bovenbouw (groep 6,7,8) kunnen zelf kiezen voor wel/geen instructie. De leerling scant dan de les, het leerdoel en bepaalt zelf of hij wel of niet mee wilt doen met de instructie. Dit gebeurt wel pas in de bovenbouw, er is dus een opbouw.

5.6 Administratie-Rapport

De leerling wordt in de klas gemonitord door de eigen leerkracht. De leerling wordt vooraf getoetst, waardoor je snel te weten komt welke doelen de leerling al beheerst en je daarop kunt anticiperen. De leerling zal dan verrijkend en verbredend lesmateriaal krijgen. Belangrijk daarbij is dat deze leerlingen ook instructie verdienen en dat zij voldoende gemonitord worden tijdens het werken aan deze opdrachten.

De leerlingen die deelnemen aan de plusklas, worden tijdens het plusklaswerk gemonitord door de plusklasleerkracht. De rol van de leerkracht in de plusklas is een begeleidende rol.

In het rapport wordt door de leerkracht neergezet hoe de ontwikkeling verloopt op het andere, hogere niveau (het verrijksdeel). We hebben hier nog geen gezamenlijke werkwijze voor hoe de verrijkende leerdoelen worden beoordeeld. In de beleidsperiode gaan we deze rapportage werkwijze ontwikkelen bijvoorbeeld met een portfolio blad voor in het rapport.

6 Planning en financieel beleid

6.1 Tijdsplanning beleidsfases

Oriëntatiefase beleid : schooljaar 2020 - 2021

Vorbereidingsfase beleid : schooljaar 2021 - 2022

Uitvoeringsfase beleid : schooljaar 2022 - 2023 en 2023 - 2024

Afrondingsfase beleid : schooljaar 2024 - 2025

Vervolg nieuw beleid : schooljaar 2025 - 2026

7 Communicatie, voortgang en borging

7.1 Communicatie

In onderstaand schema staat met welke doelgroep er moet worden gecommuniceerd, welk doel de communicatie heeft, in welke vorm die communicatie het beste kan worden uitgevoerd, welke frequentie wenselijk is en wie er verantwoordelijk is voor het verstrekken van de communicatie.

Doelgroep	Doel	Vorm	Frequentie	Wie?
Bestuur	Informereren over het beleid	Bestuursvergadering	Eens per beleidsperiode	HB leerkracht
MR	Informereren over het beleid	MR vergadering	Eens per beleidsperiode	HB leerkracht
Leerkrachten	Uitvoeren van het beleid	Dagelijks in de groep, groepsbesprekingen, vergaderingen	Het hele schooljaar	Leerkrachten
Ouders	Inlichten over het beleid	In de nieuwsbrief, tijdens informatie avond	Een keer per jaar	Leerkrachten
Klachten ouders	Luisteren naar ouders, zoeken naar oplossingen, uitleggen van gemaakte keuzes	Persoonlijk gesprek	Wanneer nodig	HB leerkracht met IB en/of directie

7.2 Borging doorgaande leerlijn

Het mag niet zo zijn dat meer- en hoogbegaafde leerlingen zich opnieuw moeten bewijzen in een volgend leerjaar bij een andere leerkracht. Het is van belang dat er een doorgaande leerlijn is die onafhankelijk is van de leerkracht. Dat betekent dat er bij de warme overdracht duidelijk wordt gecommuniceerd welke leerlingen in de verrijkingsgroep hebben gewerkt.

De leerling wordt op het einde van het jaar besproken met de huidige leerkracht, IB-er en plusklasleerkracht: is de plusklas nog passend voor deze leerling? Zo ja: dan neemt het kind het volgende schooljaar direct weer deel aan de plusklas. Zo niet: dan wordt dat op het einde van het schooljaar mondeling besproken met de ouders van de leerling.

7.3 Monitoren en evaluatie van het beleid

Gedurende de gehele beleidsperiode vindt structureel monitoring plaats van de vorderingen en resultaten van het beleidsplan door de aangestelde HB werkgroep (HB-specialist en MT). Tussentijds kunnen daarmee noodzakelijke bijstellingen plaatsvinden om te zorgen dat de doelstelling en resultaten van beleid worden behaald.

De eindevaluatie van het beleidsplan in zijn geheel vindt plaats tussen maart 2025 en september 2025, waarna een evaluatierapport opgeleverd wordt aan de schooldirecteur.